

Rapla maakonnas Kehtna vallas Palukülas Urva kinnistu (registriosa nr 1434837, katastritunnus 29202:003:0652, lähiaadress Urva; edaspidi *Urva kinnistu*) eraldistel 25 ja 26 harvendusraiete keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise

1. OTSUSTUS

Lähtudes Metsamaahalduse Aktsiaseltsi volitatud esindaja Eda Raat'i poolt 16.08.2024 esitatud metsateatistest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 8¹, metsaseaduse (MS) § 41 lõige 8¹, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224

„Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1 Jätta algatamata Urva kinnistu eraldistel 25 ja 26 harvendusraiete keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2. Kavandatud raie registreerimisel arvestada järgmiste liigikaitsemeetmetega:

1.2.1. Maastikukaitseala piiranguvööndis on keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja võib lubada puidu kokku- ja väljavedu, kui pinnas seda võimaldab.

1.2.2. Metsise, valgeselg-kirjurähni, musträhni, händkaku ja raudkulli pesitsusaegse häirimise vältimiseks tuleb raie- ja veotööd teostada ajavahemikul 01. augustist 31. jaanuarini.

1.3 Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1 Metsamaahalduse Aktsiaseltsi (registrikood 10052156) volitatud esindaja Eda Raat esitas 16.08.2024 Keskkonnaametile metsateatised, millega kavandatakse Urva kinnistu eraldistel 25 (2,08 ha, 63 tm) ja 26 (1,53 ha, 90 tm) harvendusraiet. Metsateatised on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris vastavalt numbritega 50001055640 ja 50001055641.

Kavandatav raieala asub Natura 2000 võrgustikku kuuluvatel Kõnnumaa loodusalal ja Kõnnumaa-Väätsa linnualal ning siseriiklikult kaitse alla võetud Kõnnumaa maastikukaitseala Kõnnumaa piiranguvööndis, kus kehtib looduskaitseaduses (LKS) sätestatud kaitsekord Vabariigi Valitsuse 25.04.2019 määruse nr. 41 „Kõnnumaa maastikukaitseala kaitse-eeskiri” (edaspidi KE) erisustega.

2.2 Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja

4, MS § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust ja asjaomase asutuse seisukohast (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJS § 11 lõikes 2 sätestatud tähtajast (otsus on tehtud 15 tööpäeva jooksul arvates KeHJS § 61 lõikes 1 nimetatud teabe saamisest).

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lõige 3). Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lõike 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“.

3.1 Kavandatav tegevus

3.1.1 Tegevuse iseloom ja maht

Urva kinnistu eraldistel 25 (2,08 ha, hinnanguline raiemaht 63 tm) ja 26 (1,53 ha, hinnanguline raiemaht 90 tm) kavandatakse harvendusraiet.

Harvendusraie on hooldusraie (MS § 28 lõige 4 punkt 2). Harvendusraie eesmärgiks on metsa tiheduse ja koosseisu reguleerimine ning lähitulevikus väljalangevate puude puidu kasutamine (MS § 28 lõige 7 punkt 2). Pärast harvendusraiet ei tohi puistu esimese rinde rinnaspindala olla väiksem metsa majandamise eeskirja¹ lisas 1 märgitust (MS § 31 lõige 2, metsa majandamise eeskirja § 6 lõige 4).

3.1.2 Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.

Urva kinnistu asub Rapla maakonnas Kehtna vallas Palukülas. Kehtna valla üldplaneering on kehtestatud Kehtna Vallavolikogu 20.06.2023 otsusega nr. 1-2/91. Kavandatud raieala paikneb kehtiva üldplaneeringu järgi rohelise võrgustiku tugialal, kus metsa majandamine toimub vastavalt metsaseadusele. Üldplaneeringuga pole alale raiepiiranguid sätestatud.

3.1.3 Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine.

Kavandatava tegevuse eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatud raiete käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja §-s 19 sätestatuga.

3.1.4 Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietööl on masinate kütuse tarbimine.

¹ Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri“.

3.1.5 Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietöödel saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6 Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7 Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raietöödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8 Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2 Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1 Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Urva kinnistu sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, maaüksus asub hajaasustuspriirkonnas. Raietega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

Eraldistele 25 ja 26 kavandatud raiealad asuvad kõrvuti, seega on nad teineteise vahetus mõjualas (milleks on kuni 30 m).

3.2.2 Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raiealal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Tegemist on umbes 100 aastat tagasi kuivendatud madalsooheinamaale 1950-1960-ndail aastail peale põllumajanduslikust kasutusest väljalangemist tekkinud esimese põlvkonna metsaga. Kavandataval raiealal esinevad õhukesed ja sügavad madalsoomullad, metsa kasvukohatüüp on jänsekapsa-kõdusoo. Eraldistel kasvavad II boniteediklassi kuuluvad keskealise ja valmiva metsa arenguklassi kaasikud. Munitsipaalomandis oleva Rāmasoo-Paluküla teeni on kokkuveokaugus 130- 510 meetrit.

3.2.3 Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatud raietest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raied läbi viiakse. Raietega piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta keskkonna vastupanuvõimet. Kavandatud raiete ala metsamaastikus on tasane, kuid laiemalt võttes asub ala Paluküla-Sillaotsa mandrijää servamoodustiste kui tähelepanuväärsete pinnavormide esinemispiirkonnas.

Kavandataval raialal ei asu veekogusid.

Kavandatav raieala asub Kõnnumaa maastikukaitseala Kõnnumaa piiranguvööndis. Kõnnumaa maastikukaitseala kuulub Natura 2000 võrgustikku kuuluvate Kõnnumaa loodusala ja Kõnnumaa-Väätsa linnuala koosseisu. Loodus- ja linnualade nimekiri ja kaitse-eesmärgid on toodud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korralduses nr. 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“.

Kõnnumaa maastikukaitseala Kõnnumaa piiranguvööndi kaitse-eesmärk on elustiku mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine, poollooduslike koosluste säilitamine ning kaitsealuste liikide kaitse. Piiranguvööndis lubatud, vajalikud ja keelatud tegevused (sh tingimused metsa majandamisele) on sätestatud KE §-des 15, 16 ja 17.

Kavandatud harvendusraie alal ei leidu Kõnnumaa loodusala kaitse-eesmärgiks olevaid elupaigatüüpe. Eraldis 26 piirneb Natura elupaigaga siirdesoo- ja rabametsad (91D0*).

Kavandatud raie ala kattub tervenisti II kategooria kaitsealuse linnuliigi metsise Hiitaguse elupaigaga (registrikood KLO9124252). Metsis on nii Kõnnumaa-Väätsa linnuala kui ka Kõnnumaa maastikukaitseala kaitse-eesmärgiks olev linnuliik.

Kavandatud raie ala kattub 0,07 ha ulatuses II kategooria kaitsealuse linnuliigi valgeselg-kirjurähn leiukohaga (registrikood KLO9131827). Samuti kattub kavandatud raie ala III kategooria kaitsealuste linnuliikide musträhn, händkakk ja raudkull leiukohtadega (registrikoodid vastavalt KLO9131842, KLO9131884 ja KLO9131779) vastavalt 0,15, 0,07 ja 0,38 ha ulatuses. Musträhn ja valgeselg-kirjurähn on Kõnnumaa maastikukaitseala kaitse-eesmärkideks.

Kultuuriväärtusi raialadel ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4 Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud MS §-s 35. Kavandatud raietöödega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3 Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöörduvus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatavate raiete keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatud raiete mõju keskkonnaneelementidele:

Kaitse-eeskirja järgi on puidu kokku- ja väljavedu keelatud külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja (KE § 3 kohaselt Keskkonnaamet) võib seda lubada juhul, kui pinnas võimaldab (KE § 17 lõige 2). Raietegevusel ei ole negatiivset mõju, kui puidu kokku- ja väljavedu tehakse külmunud pinnaselt või kaitseala valitseja nõusolekul külmumata pinnasega, juhul, kui pinnas seda võimaldab.

Vesi - raiealal ja selle vahetus läheduses ei asu veekogusid, seega raietööd neid ei mõjuta.

Välisõhk ja kliima - kavandatavatel raietel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksikud raied eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus - raied on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele, harvendusraie käigus raiutakse puid hajali üle pinna, mille tulemusena ei teki lagedat ala, seega ei mõjuta raied eelduslikult oluliselt maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele - kavandatud raied neid elemente ei mõjuta. Raietööde tegemisel ei suurene oluliselt ümbruskonna liiklusköormus. Raietööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

Raie teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatud raied on ühekordse lühiajalise mõjuga tegevused, kestusega umbes üks kuu. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1 Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Raied on kavandatud Kõnnumaa looduslal ja Kõnnumaa-Väätsa linnualal. Alade kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” (edaspidi korraldus nr 615) lisas 1.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku alade kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Kõnnumaa loodusala ja Kõnnumaa-Väätsa linnuala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõige 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi² järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. LKS § 69

² Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätteid (2019/C 33/01)lk 21-22.)

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)⁸

Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxsa/EE_habitats_reports_20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega, vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2 Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Eraldistel 25 ja 26 kavandatud tegevus on harvendusraie, mida tehakse puistu liigilise koosseisu lõplikuks kujundamiseks ning tulevikupuude kasvu takistavate puude väljaraieks. Harvendusraiega eemaldatakse puistust ka surnud, kahjustatud ja allajäänud puud ning kujundatakse puistu edasise arengu seisukohalt optimaalne tihedus. Kuna raie käigus muudetakse puistut hajusalt hõredamaks, siis säilib puistu esimene rinne ja ei teki lagedat ala. Vana metsa osakaal piirkonnas ei lange ning ei toimu piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas. Puistu säilib, seega metsamaastik ei killustu ning maastikuilme ei muutu ning olulist kumulatiivset mõju ei ole.

Harvendusraie eraldistel 25 ja 26 on kavandatud Kõnnumaa-Väätsa linnuala kaitse-eesmärgiks (korralduse nr 615 lisa 1 punkt 1 alapunkt 18) oleva metsise elupaika. Metsise pikaajaliseks kaitse eesmärgiks on stabiilse või kasvava populatsiooni saavutamine (1500-2400 metsisekukke) ja vähemalt 400 manguasurkonna säilimine. Metsise ja tema elupaikade kaitse on tagatud siseriiklike õigusaktidega. Metsise mängude riikliku seire andmetel on Hiitaguse metsise mäng kantud EELIS-esse 2018. aasta seire järgselt. Esmakordselt registreeriti metsisemäng sellel alal 2018. aasta seire käigus. Metsise mängude 2023. aasta seirearuande³ kohaselt registreeriti Hiitaguse metsise mängualal mängu ajal 2 (2-3) metsisekukke.

LKS § 55 lõige 6 sätestab, et kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal on keelatud. Nagu enamik liike, on ka metsis tundlik pesitsusaegse häirimise suhtes. Metsise kaitse tegevuskava⁴ kohaselt on metsist põhiliselt häirivateks teguriteks paljunemisperioodil tehtavad metsatööd, trasside raied ning teised metsas tehtavad tööd. Häirimine mänguperioodil võib viia mängu katkemisele (sellest tulenevalt ka pesitsemise luhtumiseni) või äärmuslike juhtumite korral mänguala jäädava hülgamiseni. Metsise mäng toimub traditsioonilistes mängupaikades, mida võidakse kasutada aastakümneid. Mänguperiood algab veebruaris ja vaibub maikuu keskpaigas, mil metsis on häirimise (sh metsaraie) suhtes eriti tundlik. Emaslind muneb vahemikus aprilli keskpaigast kuni juuni keskpaigani, haudumine kestab 26 päeva. Pojad kooruvad tavaliselt juuni esimesel poolel. Oluline elufaas on tibude toitumisperiood. Juuli keskpaigaks on enamik

³ Keskkonnaagentuur 2024. Metsise mängude seire 2023. a. Riikliku keskkonnaseire elustiku mitmekesisuse seire programm. <https://kese.envir.ee/kese/>

⁴ Keskkonnaministri 20.05.2015 käskkirjaga nr 456 kehtestatud „Metsise (Tetrao urogallus) kaitse tegevuskava” on kättesaadav: <https://pilv.envir.ee/index.php/s/7i5MKGRrkTqXK6r?path=%2FLoomad%2FLinnud>.

pesakondi lennuvõimestunud. Mängu, sigimise ja poegade kasvatamise ajal 1. veebruarist 31. juulini metsise elupaigas raietöödest hoidumine aitab tagada mängu ja pesitsuse õnnestumise.

Arvestades, et kavandatavate raiete korral säilib puistu ülarinne ja puistute harvendamine pigem soodustab metsise elupaiga kvaliteedi jaoks olulise puhmarinde kasvu, siis ei mõjuta kavandatavad raied Kõnnumaa-Väätsa linnuala sellisel määral, et väheneks liigile elupaigana sobiva ala suurus kaitsealal või halveneks oluliselt elupaiga kvaliteet.

Kavandatava raieala läheduses (piirneval alal) on EELIS-e andmetel registreeritud Kõnnumaa loodusala kaitse-eesmärgiks olev metsaelupaik: siirdesoo- ja rabametsad (*91D0) (korralduse nr 615 lisa 1 punkt 2 alapunkt 154). Antud metsaelupaigale on negatiivseks mõjuteguriks raietegevus. Keskkonnaamet tegi 07.02.2022 kirjaga nr 7-4/22/2442 „Loodusdirektiivi metsaelupaigatüüpide range kaitse alla võtmine” Keskkonnaministeeriumile (praegune Kliimaministeerium) LKS § 8 lõige 1 ning § 13 lõige 1 alusel ettepaneku muuta Natura 2000 võrgustiku loodus- ja linnualadega kattuvate siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaitsekorda selliselt, et loodusdirektiivi I lisas nimetatud metsaelupaigatüübid (sh *91D0) oleksid rangelt kaitstud, alad on EELISesse kantud projekteeritavate alade kaardikihile. Kuna raiete teostamisel lagedaid alasid ei teki ning raieid ei tehta metsaelupaikades, siis ei saa elupaigatüüpide pindala väheneda, samuti ei halvene elupaikade kaitsestaatuse pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur. Puistu raiumine kavandatud raiealal ei mõjuta kaugemal kui 30 m asuvaid elupaikasid negatiivselt.

Kokkuveoteede asukohta ei ole määratud. Metsaelupaikade kahjustamise vältimiseks tuleb liikumisteed (juhul, kui muid alternatiive ei ole ja on vajadus läbi elupaigatüübi sõita) kooskõlastada kaardipõhiselt Keskkonnaametiga. Üldreeglina tuleb metsamajandamisel elupaigatüüpides sõitmist vältida, kuid kui see ei ole võimalik, siis tuleb kokkuveoteede kavandamisel lähtuda üldistest põhimõtetest, mis on leitavad Keskkonnaameti kodulehelt: <https://keskkonnaamet.ee/elusloodus-looduskaitse/tegevused-kaitstavatel-aladel/muud-lubavajavad-tegevused#juhis-kaitstavatel-a>. Käesoleval juhul puudub vajadus metsamaterjalide kokkuveoks metsaelupaigale liikuda.

Kuna kavandatud raieala mõjualas ja raiealal ei asu lisaks eespool käsitletule muid Kõnnumaa loodusala ja Kõnnumaa-Väätsa linnuala kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaigatüüpe ega liikide elupaiku, siis kavandatud raietegevus Kõnnumaa loodusala ja Kõnnumaa-Väätsa linnuala kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatud raied ei mõjuta ebasoodsalt Kõnnumaa loodusala ja Kõnnumaa-Väätsa linnuala kaitse-eesmärke ega nimetatud alade terviklikkust.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Raied on kavandatud siseriiklikult kaitse alla võetud Kõnnumaa maastikukaitseala Kõnnumaa piiranguvööndis. Kõnnumaa piiranguvööndi kaitse-eesmärk on elustiku mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine, poollooduslike koosluste säilitamine ning kaitsealuste liikide kaitse. KE § 15 kohaselt on piiranguvööndis majandustegevus lubatud, kusjuures harvendusraiele pole erisusi kehtestatud. KE § 17 lg 2 kohaselt on piiranguvööndis keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt, kusjuures kaitseala valitseja võib lubada puidu kokku- ja väljavedu, kui pinnas seda võimaldab. II kaitsekategooriasse kuuluva metsise ja valgeselg-kirjurähni ning III kaitsekategooriasse kuuluva musträhni ning loodusdirektiivi metsaelupaiga siirdesoo- ja rabametsad (*91D0) kaitse on ka Kõnnumaa maastikukaitseala kaitse-

eesmärkideks. Mõju Kõnnumaa maastikukaitseala kaitse-eesmärkidele, mis kattuvad Kõnnumaa loodus- ja linnuala kaitse eesmärkidega, on käsitletud punktis 3.3.1.2.

Valgeselg-kirjurähni leiukoht (registrikood KLO9131827) kattub kavandatud raie alaga 0,07 ha ulatuses. Valgeselg-kirjurähni elupaigaeelistuseks on niisked vanemad leht- ja segametsad; sobivas elupaigas on oluline piisava hulga seisvate surnud lehtpuude olemasolu. Talle on ohuks vanade lehtmetsade raie, lehtpuistute vanuselise struktuuri muutus, surnud seisva ja lamapuidu eemaldamine metsamajandamise käigus. EELISes piiritletud elupaigas on raie lubatud 01. juulist 28. veebruarini.

Musträhni leiukoht (registrikood KLO9131842) kattub kavandatud raie alaga 0,15 ha ulatuses. Musträhn on Eesti suurim rähn. Ta eelistab elupaigana suuri okasmetsi, männisegametsi, kõrgetüvelisi hõredaid männikuid, raiesmikke ja põlendikke. Pesakoopa raiub musträhn tavaliselt haava- või männitüvesse. Ohuteguriks on vanade metsade pindala vähenemine ning pesitsemiseks sobivate jämedate puude eemaldamine metsaraie käigus. Siiski on tegu liigiga, kes saab raiesmikel väga hästi hakkama. Raie käigus tuleks säilitada õõnsustega puud. EELISes piiritletud elupaigas on raie lubatud 01. juulist 14. märtsini.

III kategooria kaitsealuse linnuliigi händkaku leiukoht (registrikood KLO9131884) kattub kavandatud raie alaga 0,07 ha ulatuses. Händkakk eelistab pesitseda vanades viljakates (kuuse-sega-) metsades, pesa rajab ta õõnsasse puutüükasse või puuõõnsusse. Ohuks on raietega pesitsuselupaikade hävimine (pesitsemiseks sobivate tüügas- ja õõnepuude hulga vähenemine) ja häirimine. Raie käigus tuleks säilitada surnud või õõnsaid puid. EELISes piiritletud elupaigas on raie lubatud 01. juulist 14. veebruarini.

III kategooria kaitsealuse linnuliigi raudkulli leiukoht (registrikood KLO9131779) kattub kavandatud raie alaga 0,38 ha ulatuses. Raudkulli elupaigaeelistuseks on noor tihe kuusik või kuuse-lehtpuu segamets. Ohuks on looduslikes elupaikades häirimine ja pesade hävimine raiete käigus. EELISes piiritletud elupaigas on raie lubatud 01. augustist 31. märtsini.

Kavandataval raiealal ja selle vahetus mõjualas (kuni 30 m) ei esine muid Kõnnumaa maastikukaitseala kaitse-eesmärgiks olevaid väärtusi, mida raied mõjutaks.

3.3.2 Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Kavandatud harvendusraietel ei ole olulist kumulatiivset mõju. Raiete järgselt säilib puistute esimene rinne ja lagedaid alasid ei teki, seega ei ole kavandatavatel raietel olulist koosmõju kaitse-eesmärkidele.

Raied on kooskõlas üldplaneeringuga, kaitse-eeskirjaga, LKS-ga ja MS-ga ning muude õigusaktidega, seega eelduslikult olulist mõju ei ole.

3.3.3 Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raiete puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Vastavalt KE § 17 lg 2 on piiranguvööndis keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja võib seda lubada juhul, kui pinnas võimaldab.

KE § 17 lg 1 p 4 kohaselt on piiranguvööndis keelatud puhtpuistute kujundamine.

Puistu esimese rinde rinnaspindala alammäär pärast harvendusraiet on sätestatud metsa majandamise eeskirja lisas 1.

LKS § 55 lõige 6 sätestab, et kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal on keelatud. LKS § 55 lõikest 6¹ lähtuvalt on keelatud looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ning tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal. Metsisekukkede manguaeg kestab veebruarist kuni maikuu keskpaigani. Emaslind muneb vahemikus aprilli keskpaigast kuni juuni keskpaigani, haudumine kestab 26 päeva. Pojad kooruvad tavaliselt juuni esimesel poolel. Seetõttu kehtib metsise elupaigas harvendusraie tegemisele tingimus, et metsise paljunemisperioodil 1. veebruarist kuni 31. juulini on raietööde tegemine keelatud. Ka mujal raietööde teostamisel tuleb arvestada, et lindude pesitsemise tippaeg on aprilli keskpaigast suve keskpaigani.

Soovitused lähtuvalt metsise elupaiganõudlusest:

- 1) säilitada suuremaid haralisi mände (sobivad metsisele mangu- ja toidupuudeks);
- 2) hoida võimalikult palju puhmastikuga maapinda raidmetest puhtana (koondada raidmed kokkuveoteedele), et mitte vähendada oluliselt metsiste toitumiseks vajaliku puhmastiku pinda ja ligipääsetavust tibudele.

Metsise jaoks on oluline puhmarinde, eriti mustika säilimine, mis on tähtsal kohal metsise toidulaua. Suuremad haralised mändid sobivad metsisele mangu- ja toidupuudeks. Täpsemat teavet metsise elupaiganõudluse kohta sisaldab metsise kaitse tegevuskava⁵.

Valgeselg-kirjurähni, musträhni, händkaku ja raudkulli elupaigad kattuvad metsise elupaigaga, mistõttu kehtib ka neis raiete tegemisel perioodil 1. veebruarist kuni 31. juulini ajaline piirang. Nimetatud lindude elupaigas antud ajavahemikus raietöödest hoidumine aitab tagada eduka pesitsemise.

Metsaelupaikade kahjustamine ei ole lubatud, mistõttu ei tohi sinna rasketehnikaga liikuda.

Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud metsa majandamise eeskirjaga.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4 Eelhinnangu järelendus

Kavandatud raietel pole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

- 3.4.1 On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Kõnnumaa loodusala ja Kõnnumaa-Väätsa linnuala, mis kuuluvad Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.

⁵ Keskkonnaministri 20.05.2015 käskkirjaga nr 456 kinnitatud „Metsise (*Tetrao urogallus*) kaitse tegevuskava” on kättesaadav: <https://pilv.envir.ee/index.php/s/7i5MKGRrkTqXK6r?path=%2FLoomad%2FLinnud>.

- 3.4.2 Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
- 3.4.3 Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.
- 3.4.4 Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Asjaomased asutused on loetletud KeHJS §-s 2³. Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

Eelhinnangu koostaja:

Rein Kaljuvee
metsahoiu vanemspetsialist
metsaosakond